

1

Abbie Crunch vertraagde haar pas toen ze met haar boodschappenmand aan de arm Dumble Street in liep en haar best deed niet naar de rivier te kijken, want ze wist dat zo gauw ze die zag schitteren in de zon ze aan Link zou denken, over Link zou piekeren, zich Link als kleine jongen zou herinneren. Kleine jongen? Ja, als kleine jongen. Acht jaar oud. Duikend vanaf de kade. Zwemmend in de rivier.

Ze hoorde het water tegen het nabije paalwerk klotsen, en vagelijk, in de verte, aan wal gevoerd met de wind, het gekrijs van de meeuwen, het geloei van een sleepboot, en ze rook de oude vertrouwde, vochtige geur van de rivier. En zo zag ze zichzelf en Frances Jackson, zoals gewoonlijk op een zonnige zondagochtend, weer in Dock Street staan, half verscholen achter een geparkeerde handkar, zodat ze over bergen aardappels en boerenkool, bossen wortelen en ontelbare ronde kroppen kool heen konden gluren. Zij was klein en dik, nee, mollig. Frances was lang, dun en benig.

Frances zei: 'Kijk! Kijk daar!' en stond te wijzen, zodat ze wel moest kijken.

Ze wist nog hoe verbolgen ze was geweest over die donkerbruine vinger, lang, lenig, schijnbaar gewrichtloos, die haar blik stuurde en haar dwong om te kijken, en dat ze niet wilde kijken, maar dat haar ogen de gestrekte arm en de dwingende vinger volgden.

Ze zag Bill Hod op de kade staan. Hij droeg een donkere zwembroek, een korte donkere zwembroek en verder

niets. Zijn borst, schouders en armen staken licht af bij de zwembroek, schrikbarend bloot vanwege de zwembroek. Zijn steile, zwarte haar was nat en hij haalde zijn handen erdoorheen om het plat te drukken, om het glad en sluike te maken. Ze herinnerde zich ook dat ze had gedacht: Ik verlies mijn verstand, ik ben het kwijt, ik heb er geen controle meer over. Omdat ze oprecht verbaasd was dat zijn haar zo plat lag – ze had zichzelf er op de een of andere manier van overtuigd dat er hoorntjes op zijn hoofd zouden zitten of in elk geval iets wat zou aantonen, zou duiden op... Ze sloot haar ogen. Het zonlicht was ondraaglijk. Ze was gewend aan duisternis, hield thuis altijd de rolgordijnen neer en de gordijnen dicht en deed 's avonds geen lampen aan, omdat ze liever in het duister zat.

Frances Jackson leek die ochtend een en al elleboog te zijn, lang, met overal ellebogen. Ze gaf haar een por: 'Doe je ogen open. Abbie, Abbie, Abbie...'

Zonlicht op de rivier, zonlicht op Bill Hod, zonlicht op haar eigen gezicht, of dat dacht ze tenminste, dat haar ogen pijnigde, haar gezicht pijnigde, dus ze hield haar ogen gesloten. Ze hoorde Links stem, een kinderstem, licht en hoog van toon, opwinding in zijn stem en nog iets anders, genegenheid.

Ze opende haar ogen en zag Link een duik nemen vanaf de kade, een duik nemen in de rivier. Ze wilde hem tegenhouden. Het was gevaarlijk. Hij kon niet zwemmen. Nog een onverwachte schok zou ze niet aankunnen. De rivier was zo breed en zo diep, zo verraderlijk. En toen was hij aan het zwemmen, steeds verder weg, zijn hoofd als de kop van een hondje, een hoofd dat hij boven water hield en dat zich steeds verder verwijderde. 'Nee!' zei ze.

Bill Hod riep: 'Hé... jij daar... kom terug...' Basstem, arrogante, dominante stem, de toon van zijn stem, de toon

alleen al was een belediging, de stem die ze nooit zou kunnen vergeten, die ze kon horen, zelfs in haar slaap...

Het hoofd, het kleine hoofd, bleef zich van haar verwijderen, steevast van haar af, steeds verder naar het midden van de rivier, en het werd kleiner, was inmiddels het hoofd van een pasgeboren puppy. Toen was het uit zicht. Nee, het was er nog, maar nog steeds verwijderde het zich.

Bill Hod schreeuwde, de wind voerde de stem mee terug naar de handkar, terug naar Frances Jackson en Abigail Crunch, en er klonk woede in zijn stem: 'Als ik jou... daaruit moet vissen... kom terug...'

Was het hoofdje er nog? Ja, het kwam nu terug, maar heel langzaam. Ze dacht dat hij nooit... waarom deed die man niets...

Toen, eindelijk, strekte Bill Hod zijn hand uit en trok Link op de kade. Bill Hod sloeg hem in het gezicht. Ze kon het geluid van de klap horen, hij sloeg hem nogmaals, nogmaals, zei: 'Als je dat ooit...' *pats...* 'nog eens doet...' *pats...* 'zal ik je mores leren...' *pats...* 'voorgoed...' *pats.*

Niemand had Link ooit geslagen. Zij noch de majoor. Ze wilde de straat oversteken, dacht bij zichzelf: Met welk recht, die man, met zijn beulsgezicht. Frances Jacksons hand hield haar tegen en er zat kracht in de graatmagere hand, er zat vastberadenheid in de hand die haar daar achter de handkar hield, achter de aardappels, de kolen en de boerenkool.

Frances zei: 'Niet doen, Abbie. Je hebt het recht niet meer om je ermee te bemoeien. Link woont nu al drie maanden in dat café, drie maanden. Luister naar me, Abbie...'

Toen ze Link die middag in The Last Chance gingen ophalen, verstopte hij zich onder de toog en jammerde: 'Ik ga niet terug daarheen. Ik ga niet terug daarheen.'

Ze zag zichzelf en Frances Jackson op hun handen en

knieën proberen om Link te overreden, om hem onder de toog in The Last Chance vandaan te trekken. Bill Hod stond toe te kijken, zwijgend toe te kijken, handen op de heupen. Zijn gezicht? Ze kon er niet naar kijken. Hoe wist ze dan dat hij inwendig lachte, waarom wist ze zo zeker dat hij dacht: De weduwe en die oude vrijster van de uitvaartonderneming zijn hier in mijn bar. Het had waarschijnlijk iets te maken met de manier waarop hij tegen de toog geleund naar hen stond te kijken. Hij maakte haar bewust van het belachelijke figuur dat ze moesten hebben geslagen: een kleine, mollige vrouw en een lange, dunne vrouw, die een achtjarig jongetje onder een toog vandaan probeerden te trekken terwijl ze geen onderdeel van hem konden bereiken; op hun handen en knieën op de grond, terwijl ze reikten, reikten en probeerden iets van hem te pakken te krijgen, zijn broek, benen, gympen, overhemd. Maar hij bleef bij hen vandaan krabbelen.

Het was Frances die de zaak hopeloos verklaarde. Ze stond op, klopte haar handen af, zei: 'Meneer Hod, ik wil met u praten.'

Frances was gewend om bevelen uit te delen, gewend om met nabestaanden en rouwenden, hysterici en angstigen om te gaan, en daarom wist ze beter dan Abbie wanneer je moest oprukken dan wel je terugtrekken en kon ze beide met waardigheid doen. Maar toen Frances overeind kwam, keek ze verbaasd omlaag naar haar zwarte rok. Abbie wist wel waarom. Er zat geen vuil, geen stof, op de donkere rok. De vloer achter de toog in The Last Chance was stofvrij, vuilvrij.

Link was toen acht jaar oud geweest. Nu was hij zesentwintig en werkte hij in The Last Chance. Achter de bar. Bill Hod had gewonnen, moeiteloos, makkelijk.

Altijd als ze Dumble Street in liep, stelde ze zichzelf de-

zelfde vraag, namelijk of ze Link drie maanden lang, drie hele maanden lang, zou zijn vergeten, zou kunnen zijn vergeten, als hij haar eigen kind was geweest in plaats van een adoptiekind.

Soms probeerde ze de schuld te geven aan deze straat, die nu, in het milde ochtendlicht van oktober, uit enkel zonlicht en schaduw leek te bestaan – het ingewikkelde schaduwpatroon dat de jonge iepen wierpen, de fijnmazigere schaduw en het eenvoudiger patroon van de oude esdoorn, daar bijna op de hoek. Schaduw verzachtte de onverbiddelijke contouren van de bakstenen gebouwen, verhulde de troosteloosheid van de houten huizen van twee verdiepingen. Zonlicht versterkte het geelgroen van de iepen, het roodoranje van de esdoorn en verleende het zachte grijs van de kade enige glans. Nee, dacht ze, het is niet deze straat. Het was de schuld van Abbie Crunch. Als ze zichzelf niet voor moordenaar, moordenaar had uitgemaakt, als ze geen kroongetuige tegen zichzelf was geweest en zichzelf ter dood had veroordeeld, omdat ze zichzelf doodwenste, waardoor ze Link vergat, hem vergat alsof hij nooit had bestaan, dan was ze hem niet kwijtgeraakt.

Ze had niet naar de rivier willen kijken, maar ze had een blik op de kade geworpen en zo waren haar ogen vanzelf bij de rivier uitgekomen. Ze stond stil om te blijven kijken. In het zonlicht was de Wye korenblauw, ridderspoorblauw; schuimende, wit gerande golfjes verschenen en verdwenen telkens weer aan het blauwe oppervlak, een flonkerende blauwe rivier grenzend aan de voet van de straat, een prachtige rivier.

Zelfs de straat was prachtig. Hij glooide naar de rivier. Maar de uithangborden op de gebouwen verbraken de illusie van schoonheid. De rode neonletters op de gevel van The Last Chance kregen in het zonlicht een gruwelijke

kleur. Link was daar al aan het werk. En dan waren er al die andere borden: KAMER TE HUUR, HUURSTER GEZOCHT, HIER 'PORO'-METHODE, KOOL-AID GRATIS, HUURDER EIGEN VERWARMING, KAMERS ANDERHALVE DOLLAR P/N. KAMERS. KAMERS.

Ze wist nog wanneer mevrouw Sweeney het bord in haar raam van 'KAMER TE HUUR' in 'KAMERS VOOR WITTEN' had veranderd, waarbij ze op verontschuldigende toon had uitgelegd dat er zoveel zwarten naar een kamer kwamen informeren, dat ze niet meer aan werken toekwam omdat de bel steeds ging. 'Het scheelt gewoon tijd,' had ze gezegd, 'mijn tijd en hun tijd.'

Mevrouw Sweeneys bord was alweer lang geleden vervangen door een veel groter en heel ander bord: 'MASTERS UNIVERSITEIT – KERK VOOR METAFYSICA EN SPIRITUELE WETENSCHAPPEN – ONTSLUIERT DE WONDERLIJKE GEHEIMEN VAN DE ONZICHTBARE KRACHTEN VAN LEVENSTIJD EN NATUUR. GODDELIJKE ZEGENINGEN – GENEZINGEN VAN GEEST EN LICHAAM. IK BEN DE WEG, DE WAARHEID EN HET LEVEN. NIEMAND KOMT TOT DEN VADER, DAN DOOR MIJ. HOOR DE STEM VAN DE MEESTER: DR. H.H. FRANKLIN LONGWORTH, F.M.B. PREDIKANT, PSYCHOLOOG, METAFYSICUS. IEDEREEN IS WELKOM.'

Ja, dacht ze, Dumble Street is veranderd. De borden vertellen het verhaal van de verandering. Ondanks zijn bedrieglijke, ochtendfrisse schoonheid was de straat er nu een die zo beroemd was, of zo berucht, dat de inwoners van Monmouth hem, of de straten eromheen, zelden nog bij name noemden. Het was een gebied, een district, geworden dat bekendstond als onder meer Het Nauw, Oog van de Naald, Lagerwal, Little Harlem, Dark Town, Niggertown – omdat zwarte inwoners in de plaats waren gekomen van die andere, eerdere immigranten, de Ieren, de Italianen en de Polen.

Gelukkig was de rivier niet veranderd. Noch de esdoorn. Maar zij, Abbie Crunch, was wel veranderd, want de afgelopen jaren was ze de boom De Beul gaan noemen, zoals iedereen die in Het Nauw woonde. Het was waarschijnlijk onvermijdelijk. De mensen spraken over de boom alsof hij een persoon was: 'De Beul verliest z'n bladeren, de winter valt vroeg dit jaar'; 'Het is lente, De Beul staat in knop.' Als het koud was, stervenskoud, met een stevige bries rechtstreeks vanaf de rivier, met nauwer geworden stoepen die bijna tot koepaden waren teruggebracht vanwege de aan weerszijden opgehoopte sneeuw, met een dunne laag ijs die lopen riskant maakte, wiegden de grote takken van de boom krakend heen en weer. Voorbijgangers zeiden dan: 'Luister. De Beul kraakt. Hoor je 'm?' of 'De Beul praat. De Beul kreunt in z'n slaap', en liepen huiverend verder.

Ze had jaren geleden al eens geprobeerd te achterhalen waarom de boom De Beul werd genoemd, maar zonder resultaat. Ze zou altijd iets houden van de schooljuf die onvermoeibaar hamerde op het belang van nauwkeurigheid en dus had ze in de bibliotheek van Monmouth alle boeken over hovenieren nageplozen, maar ze had niets over de esdoorn van een beul kunnen vinden. Ze besloot dat ooit misschien iemand had gezegd dat de grote esdoorn het soort boom was die een beul zou uitkiezen om zijn slachtoffer aan op te knopen, hoog en recht als hij was, met machtige takken, en dat degene die deze uitspraak had gehoord die in gewijzigde vorm had herhaald door de boom een beulsboom te noemen en dat uiteindelijk een of andere fantasierijke zwarte man, waarschijnlijk afkomstig uit South Carolina, de boom zijn naam had gegeven. Tegenwoordig noemde ook zij de esdoorn De Beul, net zo makkelijk en net zo onnauwkeurig als iedereen in Het Nauw.

Deze ochtend oogde De Beul als een afbeelding van een

boom, een afbeelding op een kalender, het oranjerood van zijn bladeren haast onvoorstelbaar. Soms wenste ze dat ze niet haar wil had doorgedrukt om het oude bakstenen huis op Dumble Street 6 te kopen. Maar niet nu. Wie kon de aankoop betreuren van een fraai oud pand als de boom in de voortuin deed denken aan een grootse hymne, gezongen door een koor van harmoniërende stemmen?

De Beul was, uiteraard, de bron van vele kleine ergerissen geweest, en mogelijk ook de oorzaak, zij het indirect, van een grote ramp. De buurthonden waren altijd in de tuin te vinden, waar ze aan de boom snuffelden, een poot optilden en daarna uitgelaten het gazon ompspitten. Overdag dutten magere katten in de dichte schaduw onder de takken en vanaf middernacht maakten ze elkaar krollend het hof. Op warme zomernachten lagen er zatlappen onder de boom voor pampus, niet zozeer in slaap als wel verdoofd. Op de achtertrap had ze altijd een emmer water klaarstaan, en vroeg in de ochtend, terwijl angst haar hart sneller deed slaan, angst haar aanspoorde terug naar binnen te gaan, liep ze op de slapende man toe en gooide de emmer boven hem leeg, en zei, terugdeinzend voor de stank die hij verspreidde, voor de walgelijk slappe aanblik die hij bood: 'Hoepel op. Hoepel op of ik haal er een agent bij...' Daarop volgden steevast de rilling, het gestrompel, de met dikke tong gemompelde vloeken die ze met dronkenschap ging associëren, enkel met dronkenschap, terwijl de man slingerend overeind kwam. Ze verdwenen altijd, haast intuïtief, naar The Last Chance, het café aan de overkant van de straat.

Ja, dacht ze, alles verandert en niet altijd ten goede, waarop ze haar gedachten van het onderwerp bedwelming afbracht, zoals ze zich had geoefend te doen. Maar haar huis was ten goede veranderd. Dumble Street 6 had een

zeer voorname uitstraling, een aristocratische uitstraling. De koperen klopper aan de voordeur glom, de witte verf op de kozijnen van het schuifraam met de kleine ruitjes en op de voordeur was zeer wit. In dit vroege ochtendlicht was het baksteen van het huis niet rood maar rozenrood, het zachte, rozige rood van sommige oude Perzische tapijten. Het smeedijzeren hekwerk aan weerszijden van de trap naar de voordeur krulde zo sierlijk en fijnmazig dat het oogde als filethaakwerk; ongelooflijk dat een zwaar metaal zoals dit ijzer kon worden verwrongen en verbogen tot iets wat op kant leek.

Ze maakte een sprongetje van schrik omdat ze vlak achter zich voetstappen hoorde. Toen ze omkeek, liep een man haar met kordate tred voorbij. Een zwarte man. Zijn huid was net een tint donkerder dan de hare. Tegelijkertijd was hij gekleed met een oog voor detail zoals men dat dezer dagen zelden tegenkwam: een pantalon met vouw, zorgvuldig gepoetste schoenen, want de hiel van de schoenen glom, en een donkergrijze, perfect gemodelleerde vilthoed op het hoofd.

Wat zou hij hebben gedacht toen hij haar midden op de stoep zag stilstaan? Gezien op de rug, gevolgd door een vluchtige blik opzij, welke indruk zou ze op hem hebben gemaakt? Sjofel? Oud? Zoals die tandeloze oude besjes die kromgebogen en in zichzelf mummelend in de deuropeningen en op de stoepen van de huizen in Het Nauw zaten? De kromming van hun rug, de donkere, gerimpelde huid, de zwarte glinstering van hun ogen en de lange, vuile rokken deden haar altijd denken aan oude wijven en heksen, aan necromantie.

Gegeneerd zette ze er stevig de pas in en begon onwillekeurig haar verschijning te evalueren. De boodschappenmand? Die was met de hand vervaardigd door Willow

Smith, de oude mandenmaker. Een teloorgegaan ambacht. Tegenwoordig sjouwden vrouwen met bruine papieren zakken, vergankelijk, flinterdun en telkens vervangen. De touwhengsels sneden in hun vingers. Deze mand had ze al bijna veertig jaar. Hij was robuust, maar licht van gewicht, en hij was evenzeer onderdeel van haar winkeltenue op de zaterdagochtend als de gepoetste stevige stappers aan haar voeten en de garen kousen om haar benen. De schoenen waren meermaals verzoold, maar het bovenleer oogde nog zo goed als nieuw. Ze wierp een blik op haar handen. De beigeleurige handschoenen waren smetteloos. Ze waren gestopt, dat was waar, maar het leek haar sterk dat iemand het kon zien, zeker niet een toevallige voorbijganger.

Ze liep niet krom, dat wist ze. Ze had zich altijd laten voorstaan op haar kaarsrechte houding en nu ze de man met zijn kordate tempo voor zich uit zag lopen, rechtte ze haar rug nog iets meer. Al te zonderling had ze hem toch niet kunnen voorkomen. De sobere zwarte wollen jas had ze afgeborsteld voordat ze de deur uit ging, evenals de sobere zwarte vilthoed, een hoed die ze had gekozen omdat hij nooit uit de mode zou raken maar ook nooit de aandacht zou trekken. Ze droeg hem midden op haar hoofd, stevig aangedrukt, maar niet zo stevig dat hij haar witte, zijdeachtige haar verborg. Ze was trots op haar haar. Er wisten altijd wel twee of drie sprieten aan de haarspelden te ontsnappen en ze verplaatste de mand naar haar andere arm om met een hand over haar achterhoofd te strijken, maar alles zat netjes, voor zover ze dat met haar handschoenen aan kon vaststellen.

Waarom deed ik dat nou? dacht ze bij zichzelf. Ik weet hoe ik eruitzie. Maar mijn hele leven zeg ik al tegen mezelf: Wat zullen de mensen denken? En op mijn zeventigste moet ik niet verwachten daar nog mee op te houden. Dus als